

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Bağbaşı Kampüsünde Bulunan Süs Bitkilerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma

Derya DURAN GÖKALP*

Ahi Evran Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Kırşehir; ORCID: 0000-0002-1211-5556
Gönderilme Tarihi: 27 Eylül 2024 Kabul Tarihi: 11 Aralık 2024

ÖZ

Bu çalışma; İç Anadolu Bölgesi'nde yer alan Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi kampüsünün peyzaj özelliklerinin süs bitkileri açısından belirlenmesi, ortaya çıkarılması ve bu özelliklerin yeterli olup olmadığı üzerine üniversite kampüsünde yapılan araştırma olarak kurgulanmıştır. Üniversite kampüsü içindeki süs bitkilerinden özellikle odunsu büyük ağaçlar dışında kalan, çalı grupları (küçük ila orta büyüklükte çok yıllık odunsu bitkiler) tür ve çeşit özellikleri araştırılarak mevcut durum tespiti yapılmıştır. Çalı grubunda bulunan dış mekân süs bitkilerinin, kampüs içi peyzaj planlamasındaki kullanımları irdelenerek bir tasarım çerçevesinde kullanılıp kullanılmadığı belirlenmiştir. Ayrıca çalımı süs bitkilerinin kampüs içindeki dağılımları, oranları, çeşit, tür özellikleri araştırılarak mevcut durumun saptanması ve var olan bitkisel peyzaj planının tanıtılması amaçlanmıştır. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi kampüsü içinde kullanılan süs bitkilerinin, kampüs tasarım ilkelerine uygunluğunun karşılaştırılması ve yeterliliği için literatür çalışması yapılmıştır. Konu ile ilgili benzer çalışması bulunan literatürlerde kampüs planlaması, bitkisel tasarım uygulamaları ve yerleşke düzeni ile ilgili bilgiler taranmıştır. Çalışmanın materyalini Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Bağbaşı kampüsü oluşturmaktadır. Metot olarak; AutoCAD ortamında elde edilen bitki adetleri ve verileri yerinde gözlem ve sayım yapılarak çakıştırma metoduyla karşılaştırılmıştır. Çalı grubundaki süs bitkilerinin kampüs yeşil alan peyzaj planlamasında özellikleri açısından yetersiz mi olduğu yoksa bu özelliklerinin doğru, etkili, sürdürülebilir ve planlı bir şekilde ortaya konulup konulmadığı ve tasarım olarak dikkat çekici özellikleri araştırılmıştır. Sonuç olarak; Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi kampüs alanı için çalı ve çalımı dış mekân odunsu süs bitkilerinin peyzaj özelliklerinin planlama kavramı içinde varlığı ile yeşil alanların yaratacağı etkiler ortaya konulmuştur.

Anahtar kelimeler: Peyzaj, süs bitkileri, üniversite kampüsü

A Research on The Identification of Ornamental Plants in Kırşehir Ahi Evran University Bağbaşı Campus

ABSTRACT

This work; It was designed as research conducted on the university campus to determine and reveal the landscape features of Kırşehir Ahi Evran University campus, located in the Central Anatolia Region, in terms of ornamental plants and whether these features are sufficient. The current situation was determined by investigating the species and variety characteristics of ornamental plants within the university campus, especially shrub groups (small to medium-sized perennial woody plants), excluding large woody trees. The use of outdoor ornamental plants in the shrub group landscape planning was examined and it was determined whether they were used within a design framework in campus. In addition, it was aimed to determine the current situation by researching the distribution, proportions, variety and species characteristics of shrubby ornamental plants within the campus and to introduce the existing vegetal landscape plan. A literature study was conducted to compare the suitability and adequacy of the ornamental plants used in Kırşehir Ahi Evran University campus with the campus design principles. Information about campus planning, plant design practices and campus layout were scanned in the literature with similar studies on the subject. As a method; Plant numbers and data obtained in the AutoCAD environment were compared by on-site observation and counting using the overlapping method. It was investigated whether the ornamental plants in the shrub group are inadequate in terms of their features in campus green area landscape planning or whether these features are presented in a correct, effective, sustainable and planned way and their remarkable design features. In conclusion; the effects of green areas with the presence of landscape features of shrubs and bushy outdoor woody ornamental plants in the planning concept have been revealed for Kırşehir Ahi Evran University campus area.

Keywords: landscape, ornamental plants, university campus

*Sorumlu yazar / Corresponding author: dduran40@hotmail.com

GİRİŞ

İç Anadolu Bölgesi kırsalında yer alan, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi 2006 yılında eğitim ve öğretim faaliyetine devlet üniversitesi olarak başlamıştır. Üniversite yerleşim yeri olarak Bağbaşı Mahallesi seçilmiştir. 2018 yılından sonra üniversitenin Petlas ve Terme yerleşkelerinden, Bağbaşı yerleşkesine taşınması ile özellikle inşaat ve peyzaj çalışmaları hızlanmıştır. Son yıllarda gelişim gösteren ve plan olarak yeni kurulan kampüs içinde bulunan çalı grubu dış mekân odunsu süs bitkilerinin varlığı, peyzaj planlama açısından uygunluğu, sayıca ve varlık olarak yeterliliği bu çalışmada incelenmiştir. Çalı grubu odunsu süs bitkilerinin, kampüs içi peyzaj planlamasındaki kullanımları incelenerek bir tasarım çerçevesinde kullanılıp kullanılmadığı belirlenmiştir. Ayrıca kampüs içindeki dağılımları, oranları, çeşit, tür özellikleri araştırılarak mevcut durumun saptanması ve var olan bitkisel peyzaj planının tanıtılması amaçlanmıştır.

Bağbaşı kampüs alanı içinde; Ziraat, Fen-Edebiyat, Mimarlık-Mühendislik, İlahiyat, Neşet Ertaş Güzel Sanatlar, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon, Tıp, İktisadi ve İdari Bilimler, Sağlık ve Spor Bilimleri Fakülteleri ile İdari binalar yer almaktadır.

Bağbaşı kampüsüne genel olarak bakıldığında; alandaki mevcut peyzaj planlamasının dış mekân odunsu bitkiler ile çoğunlukla ağaçlandırma çalışmaları ile tamamlandığı görülmektedir. Sıra üzerine belli aralıklarla aynı çeşit, tür özelliklerine sahip büyük ağaç gruplarına yer verilmiştir. Gerek karasal iklim özelliklerinden gerekse bakım imkânlarının kısıtlı olmasından dolayı, kampüs içinde yeşil alanlarının kısıtlı olduğu görülmektedir. Özellikle renk, şekil, doku ve boy özellikleri ile ön plana çıkarılabilecek olan çalı grubu dış mekân odunsu süs bitkilerinin kampüs alanında az olduğu ilk bakışta anlaşılmaktadır. Yapılan bu çalışmaya dayalı olarak oluşturulan tablolar ve gerekli bilgilere ayrıntılı olarak bulgular kısmında yer verilmiştir.

Kampüs alanı içinde uygulanan özellikle bitkisel peyzaj tasarım ilkelerine yönelik ülkemizde yapılan çalışmalar için literatür taraması yapılmıştır. Ancak yapılan çalışmaların genellikle kampüs yararlanıcıların (akademisyen, idari personel, öğrenciler... gibi) isteklerini belirlemeye yönelik anket çalışmaları ile yerleşke kuruluşu, mimari yerleşime ait planlama ilkeleri olduğu görülmüştür.

Üniversite kampüsleri; akademisyenler, öğrenciler ve idari personelden oluşan kullanıcı profili ile kurumsal kimlik, kültür ve akademik hayatın arakesitine yerleşmektedir. Bu bağlamda kampüs peyzaj tasarımı; kentsel açık alanlardan beklendiği gibi yeme-içme, oturma, dinlenme, seyir,

gibi etkinlikleri gerçekleştirmeye imkân vermelidir. Aynı zamanda üniversite kampüsünü oluşturan kavramsal ve mekânsal konsepte uygun olmalıdır [1].

Üniversite kampüsleri akademik hayatın yürütüldüğü, eğitim-öğretim sürecinin işlediği, barınma, dinlenme, eğlenme ve ulaşım gibi fonksiyonların yerine getirildiği küçük kent modelleridir [2]. Bu mekânlar, bütünü zenginleştirmek için bazen bir meydan, bazen bir heykel, süs havuzu ya da saat kulesi gibi simgeler kullanarak meydan ve toplama alanı yaratmaktadır [3].

Sonuç olarak; yapılan literatür taramaları ile Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Bağbaşı yerleşkesine ait mevcut durum tespiti yapılmış ve buna bağlı olarak önerilerde bulunulmuştur. Üniversite kampüsü peyzaj planlamasında yer alan çalı grubu odunsu dış mekân süs bitkilerinin bitki ve tasarım özelliklerinin ortaya konmasıyla, Bağbaşı Kampüsü içinde planlanacak diğer alanlar için öneri, dikkat edilecek unsurlar olması hedeflenmektedir.

MATERYAL VE METOT

Bu çalışmanın ana materyalini Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Bağbaşı Yerleşkesi çalı grubu dış mekân odunsu süs bitkileri oluşturmaktadır. Araştırma alanı olan Kırşehir ve Üniversite yerleşkesine ait genel bilgiler ile birlikte mevcut süs bitkileri cins, tür ve formlarına göre tespit edilmiştir. Araştırma alanına ait genel bilgiler aşağıda verilmiştir.

Coğrafi olarak Kırşehir; güneyde Aksaray, doğu ve güneydoğuda Nevşehir, batı ve kuzeybatıda Kırıkkale, batıda Ankara, kuzeydoğu ve doğuda Yozgat ile çevrilidir. Bir paralel kenarı andıran il topraklarını sınırlarını batı ve kuzeybatıda Kılıçözü deresi, güney ve güneybatıda Kızılırmak, kuzey ve kuzeydoğuda Delice ırmak çevreler. İlin toprak genişliği ülke topraklarının binde 8'i, İç Anadolu Bölgesi topraklarının %2,9'u kadardır. Yüzölçümü 6.570 km²'dir. Merkez, Kaman, Akçakent, Boztepe, Aksaray, Mucur, Çiçekdağ ilçeleri bulunmaktadır. Toprak büyüklüğü bakımından 53. ilimizdir ve ülke topraklarının binde 8,48'ini kaplar [4].

Kırşehir ilinin toplam nüfusu 241.868'tir. Kırşehir'in sıcaklık ortalaması 11°C'dir. Yazın hemen hemen hiç yağış olmaz. İlin genel yağış ortalaması 378,7 mm'dir. Deniz seviyesi yüksekliği 935-1410 m arasındadır [4]. Üniversitenin konumu şehir merkezinin batısında, rakımı 1030 ila 1090 arasında yer almaktadır. Üniversitenin uydu ve genel görüntüsü Şekil 1'de verilmiştir. Bakı olarak batıdan doğuya doğrudur.

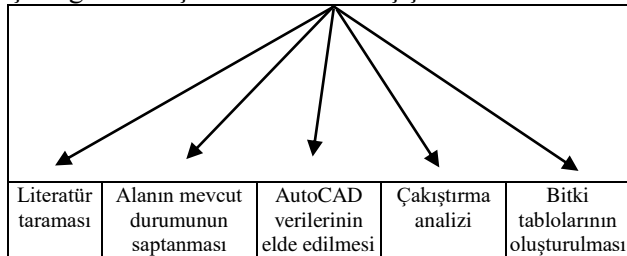
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, 2006 yılında eğitim ve öğretim faaliyetine başlamasından

günümüze bünyesinde; Enstitü, Fakülte, Yüksekokulları ve Meslek Yüksekokullarını barındıran Üniversite; 5 yerleşkeden; Merkez (Bağbaşı), Cacabey, Mucur, Kaman ve Çiçekdağı oluşmaktadır. Toplam öğrenci sayısı 21462, toplam akademik üye sayısı 979'dur. Üniversite bünyesinde; 10 Fakülte, 3 Enstitü, 3 Yüksekokul, 7 Meslek Yüksekokulu, 22 Araştırma ve Uygulama Merkezi bulunmaktadır [5]. Üniversitenin ana yerleşkesi Bağbaşı Kampüsü'dür. Bu kampüs alanı içinde Ziraat, Fen-Edebiyat, Mimarlık-Mühendislik, İslami İlimler, Neşet Ertaş Güzel Sanatlar, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon, Tıp, İktisadi ve İdari Bilimler, Sağlık ve Spor Bilimleri Fakülteleri ile İdari binalar yer almaktadır. Yerleşkenin toplam kapsadığı alan büyüklüğü Çizelge 2'de gösterilmiştir.

Şekil 1. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Bağbaşı Kampüsü uydu ve genel görüntüsü [6]

Çizelge 1. Araştırma metodu akış şeması

Makalede kullanılan verilerin elde edilmesinde, araştırma alanında yapılan gözlemler, sayımlar ile AutoCAD ortamından elde edilen verilerin çakıştırılması metodu (Çizelge 1) kullanılmıştır. AutoCAD ortamında araştırma alanına ait elde edilen

veriler ile alanın özellikle mevcut çalı grubu dış mekân odunsu süs bitkileri potansiyeli ve peyzaj özellikleri incelenerek sayısal tablolara dönüştürülmüştür.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırma alanının toplam büyüklüğü Bakanlar Kurulu kararıyla oluşan Üniversite Yerleşkesi Tespit Komisyonu tarafından, Bağbaşı Mahallesindeki 1.882.000 m² arazi 30 Nisan 2008'de, Üniversitenin Merkez Yerleşke alanı olarak karar verilmiştir. Sonrasında Merkez Yerleşke Vaziyet Planı ve 16 yıllık Üniversite Gelişim Planı yapılarak Kalkınma Bakanlığı'ndan onaylanmıştır. Yeni yerleşkenin, 2008 yılında mimari projeleri hazırlanmıştır. 2010 yılı sonunda, 2011 yılı içinde de Fen-Edebiyat Fakültesi inşaatı tamamlanarak üniversite kullanımına açılmıştır. Sırasıyla Rektörlük, İktisadi ve İdari Bilimler, Fen-Edebiyat Fakültesi ile Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu yeni hizmet binalarına taşınmıştır. Merkez Bağbaşı Yerleşkesine, 2012-2015 yıllarında 35.000 adet fidan ve ağaç dikilerek ilk etapta planlanan tüm alanlar ağaçlandırılmıştır [5].

Kampüs peyzaj tasarımına yön veren ilkeler; doğal çevreyi oluşturan bileşenler, mekânı kullanan kişilere mekânsal kalitenin sunulduğu ve görsel niteliği güçlü olan estetik alanlar oluşturmak şeklinde sıralanabilir. Kampüs kullanıcılarının; yürüme, açık alanda eğitim-öğretimi devam ettirebilme, spor faaliyetlerini gerçekleştirme, gezinme, ders çalışabilme, seyir etme, dinlenme ve eğlenme gibi etkinliklerini gerçekleştirebildikleri aktif/pasif mekanlar için bu ilkeler kurgulanarak tasarımlar yapılmalıdır [1].

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Bağbaşı Kampüsü içinde bulunan 10 adet fakülte bahçesi kendi içinde alanlara ayrılmıştır. Bağbaşı yerleşkesi fakülte bahçeleri peyzaj tasarım planlarına göre özellikle çalı grubu dış mekân odunsu süs bitkilerinin kullanımı açısından ayrı ayrı incelenmiştir.

Çizelge 2. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Bağbaşı yerleşkesi alan büyüklüğü çizelgesi [7]

Sıra No	Zemin Alanı (m ²)	Yeşil Alan (m ²)	Açık Alan (m ²)	Toplam Tapu Alanı (m ²)
1	120.009,00	244.515,65	2.748.017,49	2.839.738,49

Eğitim Fakültesi ve Yabancı Diller Yüksekokulu Peyzajı

Şekil 2'de Eğitim fakültesinin bahçesi incelendiğinde; bina giriş kısmında yapısal peyzaj alanının oluşturulduğu görülmüştür. Yürüyüş ve giriş alanı önünde 300×300 cm² alanlar; çiçek parterleri ve küçük ve orta boy dış mekân süs bitkileri için bırakılmıştır. Fakülte bahçesinin kalan kısımlarında

ağırlıklı olarak ibreli ve geniş yapraklı ağaçlara yer verildiği görülmüştür. Eğitim Fakültesi peyzaj projesinde kullanılan mevcut 390 adet süs bitkisinin tür ve sayısı Çizelge 3'te ayrıntılı olarak verilmiştir.

Yabancı Diller Yüksekokulu bahçesi (Şekil 3) geniş katımlı toplantı ve aktiviteler için yapısal olarak planlanmıştır. Üniversiteye ait etkinliklerde toplanma yeri olarak kullanılmaktadır. Yan bahçe alanlarında süs bitkileri ve ağaçlar ile Yabancı Diller Yüksekokulu peyzaj projesinde kullanılan 48 adet süs bitkisinin tür ve sayısı Çizelge 4'te verilmiştir.

Şekil 2. Eğitim Fakültesi genel görüntüsü

Çizelge 3. Eğitim Fakültesi'nde kullanılan çalı odunsu süs bitkileri listesi

Latince Bitki Türü	Bitki Türü	Adet
<i>Chaenomeles japonica</i>	Japon Ayvası	26
<i>Thuja orientalis</i> comp. 'Nana'	Top Mazı	42
<i>Symphoricarpus albus</i>	İnci Çalısı	43
<i>Berberis thunbergii</i> 'Atropurpurea'	Kadıntuzluğu	115
<i>Tamarix tetrandra</i>	İlgün	42
<i>Juniperus horizontalis</i>	Yayılcı Ardiç	72
<i>Viburnum tinus</i>	Kartopu	50
	Toplam	390

Şekil 3. Yabancı Diller Yüksekokulu sol kısmına yer alan *J.horizontalis* ve *L.officinalis*

İktisadi İdari ve Sağlık Bilimleri Fakültelerinin bahçelerinin ortak kullanımında olduğu ve daha çok büyük ağaç grupları ile ağaçlık alan (Şekil 5) olarak planlandığı görülmüştür. Spor Bilimleri fakültesi bahçesi incelendiğinde diğer fakülte bahçelerine göre çalı ve çalimsı süs bitkileri açısından gruplar halinde sık kullanım ile dikim yapılmıştır. Bahçenin özellikle arka kısmında *Juniperus horizontalis*, *Berberis thunbergii*, *Thuja orientalis* Şekil 6'da fotoğraflandığı gibi sayıca belirginliği fark edilmektedir.

Çizelge 4. Yabancı Diller Yüksekokulu'nda kullanılan çalı odunsu süs bitkileri listesi

Latince Bitki Türü	Bitki Türü	Adet
<i>Buddleia davidii</i>	Kelebek Çalısı	4
<i>Cotoneaster salicifolia</i>	Yaprak Dökmeyen Dağ Muşmulası	4
<i>Deutzia gracilis</i>	Havlupüskülü	5
<i>Berberis thunbergii</i> 'Atropurpurea'	Kadıntuzluğu	5
<i>Forstia intermedia</i>	Altınçanak	6
<i>Juniperus horizontalis</i>	Yayılcı Ardiç	6
<i>Viburnum tinus</i>	Kartopu	3
<i>Philadelphus coronarius</i>	Filbahri	7
<i>Spiraea vanhouttei</i>	Keçisakalı	5
<i>Syringa vulgaris</i>	Leylak	3
<i>Lavandula officinalis</i>	Lavanta	270
	Toplam	318

Fen Edebiyat, İktisadi ve İdari Bilimler, Spor Bilimleri, Sağlık Bilimleri Fakülteleri Peyzajı

Bağbaşı yerleşkesi ilk kurulum aşamasında kurulan fakültelerin peyzaj planlaması bir arada yapılmıştır. Sonradan plan dışı birtakım düzeltmeler yapılmış olsa da ana projeye göre yerleşim planı yapılmıştır. 2024 yılı içinde İktisadi İdari ve Sağlık Bilimleri Fakülte binaları birleşik olarak kullanılırken, kapasite yetersizliği nedeniyle tadilat çalışmalarına başlanmıştır.

Fen Edebiyat Fakültesi arka bahçesi incelendiğinde kamelya ve oturma alanlarıyla bitkisel tasarım yapılarak planlanırken, fakültenin kuzeybatı ve güneydoğu yönlerinin özellikle çalimsı dış mekân süs bitkileri yoğunluğu bakımından alanda boşluklar (Şekil 4) olduğu görülmektedir.

Fen Edebiyat, İktisadi ve İdari Bilimler, Spor Bilimleri, Sağlık Bilimleri Fakültelerinin birleşik peyzaj projesinde kullanılan süs bitkilerinin tür ve sayısı Çizelge 5'te ayrıntılı olarak verilmiştir.

Şekil 4. Fen Edebiyat Fakültesi ön ve arka bahçesi [orijinal]

Şekil 5. İktisadi ve İdari Bilimler ve Sağlık Bilimleri Fakültesi mevcut durumu [6] (orijinal)

Şekil 6. Spor Bilimleri Fakültesi bahçesi genel görüntü (*B.sempervirens*, *J.horizontalis* ve *T.orientalis*)

Çizelge 5. Birleşik projede kullanılan dış mekân odunsu süs bitkileri listesi

SN	Latince Bitki Türü	Bitki Türü	Adet
1	<i>Forsythia intermedia</i>	Altınçanak	68
2	<i>Syringa vulgaris</i>	Leylak	62
3	<i>Cotoneaster salicifolia</i>	Yaprak Dökmeyen Dağ Muşmulası	24
4	<i>Juniperus horizontalis</i>	Yayılcı Ardıç	3000
5	<i>Rosa sp. (beyaz)</i>	Gül	80
6	<i>Rosa sp. (kırmızı)</i>	Gül	65
		Toplam	3299

İslami İlimler ve Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Fakültesi Peyzajı

İslami İlimler ve Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Fakültelerinin mevcut konumları Şekil 7’de yer almaktadır. Özellikle Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Fakültesi genel görünüm ve bahçe olarak peyzaj tasarımı yönünden eksik olduğu açıkça görülmektedir.

Şekil 7. İslami İlimler Fakültesi bahçesi mevcut durumu [orijinal]

Çizelge 6. İlahiyat Fakültesi’nde kullanılan çalı odunsu süs bitkileri listesi

Latince Bitki Türü	Bitki Türü	Adet
<i>Buddleia davidii</i>	Kelebek Çalısı	26
<i>Lavandula angustifolia</i>	Lavanta	30
<i>Mahonia aquaefolium</i> (Prush)	Sarı Boya	43
<i>Berberis media</i> ‘Red Jewel’	Kadıntuzluğu	107
<i>Forstia intermedia</i>	Altınçanak	49
<i>Juniperus horizontalis</i> ‘Plumosa Compacta’	Yayılcı Ardıç	160
<i>Morus nigra</i> ‘Pendula’	Ters Dut	15
<i>Pyracantha coccinea</i> ‘Nana’	Bodur Ateş Dikeni	66
<i>Euonymus microphyllus</i> ‘Aureus’	Çıtır Taflan	74
<i>Ligustrum vulgare</i>	Kurtbağrı	44
<i>Buxus sempervirens</i> ‘Rotundifolia’	Top Şimşir	39
<i>Abelia chinensis</i>	Güzellik Çalısı	47
	Toplam	700

İslami İlimler Fakültesi peyzaj projesinde kullanılan 700 adet süs bitkisinin tür ve sayısı Çizelge 6’da verilmiştir.

Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Fakültesi yapılan araştırmaya göre Belediye tarafından inşa edilmiştir. Plan ve projeleri üniversite bünyesinde olmadığından ulaşılamamıştır. Ancak bitkisel ve yapısal olarak bahçe peyzajının eksik olduğu ve planlama yapılması gerektiği Şekil 8’de görülmüştür. Özellikle otopark alanı olarak bırakılan alanlar dışında dış mekân süs bitkilerinin kullanımı Çizelge 7’de belirlenen sayılar doğrultusunda yetersizdir. Bitkisel peyzaj planlamaları ile güzel sanatlar fakültesi için alternatif alanlar ve peyzajlar oluşturulmalıdır.

Şekil 8. Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Fakültesi bahçesi genel görüntü (*B.sempervirens* ve *E.japonica* var. ‘Aura’) [orijinal]

Çizelge 7. Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Fakültesi’nde kullanılan çalı odunsu süs bitkileri listesi

Latince Bitki Türü	Bitki Türü	Adet
<i>Buxus sempervirens</i> ‘Rotundifolia’	Top Şimşir	40
<i>Morus nigra</i> ‘Pendula’	Ters Dut	1
<i>Euonymus microphyllus</i> ‘Aureus’	Çıtır Taflan	2
	Toplam	43

Ziraat ve Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Peyzajı

Ziraat ve Mühendislik-Mimarlık Fakültelerinin mevcut peyzaj durumları Şekil 9’da yer almaktadır. Fakülte bahçelerinde yer alan eğimler basamaklar ve etrafında yeşil alanlar özellikle ağaçlar ile çim alanlarla planlanmıştır. Yine beton duvarlarla teras alanlar oluşturulmuştur.

Şekil 9. Ziraat Fakültesi mevcut durumu [6] (orijinal)

Ziraat Fakültesi bahçesinde büyük ağaç dış mekân süs bitkilerine ağırlık verilmiştir. Çalimsı bitki

grubunda yer alan mevcut bitkilerin ise bakım ihtiyacının olduğu gözlemlenmiştir.

Ziraat ve Mühendislik-Mimarlık Fakülteleri peyzaj projesinde kullanılan toplam bitki sayısı ve türleri Çizelge 8’de verilmiştir.

Şekil 10. Mühendislik-Mimarlık Fakültesi mevcut durumu [6] (orijinal)

Çizelge 8. Ziraat ve Mühendislik-Mimarlık Fakülteleri kullanılan çalı odunsu süs bitkileri listesi

Latince Bitki Türü	Bitki Türü	Adet
<i>Berberis thunbergii</i> ‘Atropurpurea’	Kadıntuzluğu	90
<i>Cotoneaster salicifolia</i>	Yaprak Dökmeyen Dağ Muşmulası	41
<i>Rosa sp.</i>	Gül	61
<i>Symphoricarpus albus</i>	İnci Çalısı	55
<i>Chaenomeles japonica</i>	Japon Ayvası	75
<i>Juniperus horizontalis</i>	Yayılcı Ardiç	120
<i>Tamarix tetrandia</i>	İlgün	62
	Toplam	504

Tıp Fakültesi ile Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu ve Hastanesi Peyzajı

Tıp Fakültesi ile Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu ve Hastanesi mevcut peyzaj durumları Şekil 11 ve Şekil 12’de yer almaktadır.

Şekil 11. Tıp Fakültesi mevcut durumu [6] (orijinal)

Şekil 12. Fizik Tedavi Rehabilitasyon Yüksekokulu ve Hastanesi mevcut durumu [6] (orijinal)

Peyzaj tasarım özellikleri olarak incelendiğinde; tıp fakülte binası yeni inşa edilmiştir. Geniş otopark alanları dışında kalan alanlar ibreli ve geniş yapraklı

ağaçlar ile çevrilmiştir (Şekil 11). Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu ve Hastanesi peyzaj tasarım projesi yapısal alana duyulan ihtiyaç nedeniyle uygulanmamış olduğu görülmüştür. Kısmı olarak yapılan planlama ile ağaçlandırma yapılmıştır. Çalimsı dış mekân süs bitkileri dikimin sayıca az olduğu tespit edilmiştir.

Bağbaşı yerleşkesi içinde fakülte bahçelerinde ibreli ve geniş yapraklı ağaçların peyzaj alanlarındaki varlığı çalı grubu dış mekân süs bitkilerine oranla daha fazladır. Yapısal peyzaj alanları dışında kalan alanlar için yapılan peyzaj planlamalarında bitkisel düzenlemeler karışık olarak planlanmıştır. Bitki çeşitliliğine yer verilmeye çalışılsa da alana genel olarak bakıldığında bitkisel peyzaj düzenlemelerinin ilk bakışta dikkat çekici olmadığı görülmektedir. Bitkisel peyzaj çalışması yapılan alanlar yerleşke ana giriş kapısı önünde görülmektedir (Şekil 13). Ana giriş kısmının sağ ve sol yanları ile orta refüj kısmında bitkisel peyzaj tasarımı yapılmıştır.

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi ana giriş kapısı peyzaj projesinde kullanılan çalimsı süs bitkileri tür ve sayısı Çizelge 9’da verilmiştir.

Alanda yapılan bitki sayımında farklılık tespit edilmiştir. Yapı Teknik Daire Başkanlığı [7] ile yapılan sözlü görüşmede mevcut peyzaj projesi dışına çıkıldığı, kontrolsüz geçişleri kapatmak için süs bitkilerinin sayısı artırıldığı vurgulanmıştır. Toplam kullanılan süs bitkileri Çizelge 10’da verilmiştir.

Şekil 13. Ana giriş kapısı peyzaj görünümü (orijinal)

Çizelge 9. Üniversitesi ana giriş kapısı peyzaj projesinde kullanılan çalı odunsu süs bitkileri listesi

Latince Bitki Türü	Bitki Türü	Adet
<i>Berberis thunbergii</i> ‘Atropurpurea’	Kadıntuzluğu	23
<i>Cotoneaster horizontalis</i>	Yaprak Dökmeyen Dağ Muşmulası	7
<i>Pyracantha coccinea</i> ‘Nana’	Bodur Ateş Dikeni	85
<i>Juniperus horizontalis</i>	Yayılcı Ardiç	26
	Toplam	141

Ana giriş kapısı peyzaj unsurları incelendiğinde; sağ, sol ve orta kısımlarda çalı grubu odunsu dış mekân süs bitkileri ile bitkisel peyzaj tasarlanmıştır. Sulama hattı döşenen alana boş kalan yerlere petunya, ateş dikeni gibi mevsimlik çiçekler dikilmiştir. Yine ana giriş kapısının devamında kampüsün giriş

bölümünde orta refüj alana süs bitkileri ve dolamit taşları ile düzenleme (Şekil 14) yapılmıştır.

Çizelge 10. Üniversitesi ana giriş kapısı peyzaj uygulamasında kullanılan çalı odunsu süs bitkileri listesi

Latince Bitki Türü	Bitki Türü	Adet
<i>Thuja orientalis</i> 'Pyramidalis'	Pramit Doğu Mazısı	33
<i>Prunus ceracifera</i>	Kırmızı Yap. Süs Eriği	1
<i>Berberis thunbergii</i> 'Atropurpurea'	Kadintuzluğu	1240
<i>Cotoneaster horizontalis</i>	Yayılcı Dağ Muşmulası	7
<i>Juniperus horizontalis</i>	Yayılcı Ardiç	26
<i>Pyracantha coccinea</i> 'Nana'	Bodur Ateş Dikeni	85
	Toplam	1392

Şekil 14. Ana giriş arkası peyzaj çalışması görünümü (orijinal)

Merkez Kütüphane Alanı Peyzajı

2024 yılında peyzaj projesi uygulanan yeni alanın mevcut durumu Şekil 15'de dikimi yapılan bitki listesi Çizelge 11'de düzenlenmiştir.

Şekil 15. Merkez Kütüphane alanı bitkisel ve yapısal peyzaj görünümü (orijinal)

Çizelge 11. Merkez Kütüphane peyzaj uygulamasında kullanılan çalı odunsu süs bitkileri listesi

Latince Bitki Türü	Bitki Türü	Adet
<i>Cornus alba sabrica</i>	Kızılçık	100
<i>Cotoneaster salicifolia</i>	Yaprak Dökmeyen Dağ Muşmulası	150
<i>Forstia intermedia</i>	Altınçanak	130
<i>Berberis thunbergii</i> 'Atropurpurea'	Kadintuzluğu	220
<i>Cotoneaster horizontalis</i>	Yayılcı Dağ Muşmulası	150
<i>Juniperus horizontalis</i>	Yayılcı Ardiç	350
<i>Mahonia japonica</i>	Sarıboya Çalısı	300
<i>Rosa sp.</i>	Gül	645
<i>Lavandula officinalis</i>	Lavanta	7000
	Toplam	9045

Merkez Kütüphanenin kuzey ve güney kısımlarında lavanta ve minyatür güller dikilmiştir.

Yeni dikimi yapılan bitkiler gelişim aşamasındadır. Yapısal peyzaj elemanlarına (kamelya, yürüyüş yolları, aydınlatma elemanları... gibi) peyzaj tasarımında yer verilmiştir (Şekil 15).

Kültür ve Kongre Merkezi Alanı Peyzajı

Kongre ve Kültür Merkezi alanı mevcut peyzajı incelendiğinde; geniş bir alanda sosyal etkinlikler ve toplanma faaliyeti için açık havada betonarme amfi-tiyatronun olduğu görülmektedir. Alanın mevcut kot farkından faydalanılarak oluşturulan amfi-tiyatro haricinde kalan yerlerde süs bitkileriyle çim alanlar oluşturulmuştur (Şekil 16). Kullanılan süs bitkileri tür ve sayıları Çizelge 12'de verilmiştir.

Şekil 16. Kongre ve Kültür Merkezi alanı mevcut peyzajı ve proje görünümü (orijinal)

Çizelge 12. Kültür ve Kongre Merkezi alanında kullanılan çalı odunsu toplam bitki sayısı

Latince Bitki Türü	Bitki Türü	Adet
<i>Cotoneaster salicifolia</i>	Yaprak Dökmeyen Dağ Muşmulası	42
<i>Chaenomeles japonica</i>	Japon Ayvası	33
<i>Symphoricarpus albus</i>	İnci Çalısı	30
<i>Rosa sp.</i>	Gül	10
<i>Juniperus horizontalis</i>	Yayılcı Ardiç	67
	Toplam	182

SONUÇ

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Bağbaşı Kampüsü bahçesi gezildiğinde ve genel olarak bakıldığında süs bitkilerinin kullanımının az ve yetersiz olduğu görülmüştür. Tüm bu alanlar dışında süs bitkilerinin kampüs içinde yoğunluklu ve planlı bir kullanımının olmadığı görülmektedir. Peyzaj mimarı mesleki anlayışı içinde kampüs incelendiğinde bitkisel düzenlemelerde ibreli ve geniş yapraklı ağaçlar çoğunluklu olarak yer almıştır. Özellikle ibreli ağaçlardan: *Cedrus libani*, *Pinus nigra*, *Picea pungens*, *Abies nordmanniana*, *Thuja orientalis* türleri ile geniş yapraklı ağaçlardan: *Acer platanoides*, *Robinia pseudoacacia*, *Catalpa bignonioides*, *Prunus cecicifera*, *Tilia tomentosa*, türlerinin sayıca fazlalığı göze çarpmaktadır (Şekil 17). Bu çalışmanın amacını oluşturan çalı grubu dış mekân süs bitkilerinin kampüsteki sayıları Çizelge 13'de ayrıntılı olarak verilmiştir.

Şekil 17. Kampüs içi yeşil alan görüntüsü (orijinal)

Çizelge 13. Bağbaşı kampüsünde kullanılan çalı dış mekân odunsu süs bitkileri toplam çizelgesi

S.N.	Latince Bitki Türü	Bitki Türü	Adet
1	<i>Abelia chinensis</i>	Güzellik Çalısı	47
2	<i>Berberis thunbergii</i> sp.	Kadıntuzluğu	1800
3	<i>Budlea davidii</i>	Kelebek Çalısı	30
4	<i>Buxus sempervirens</i> 'Rotundifolia'	Top Şimşir	79
5	<i>Chaenomeles japonica</i>	Japon Ayvası	134
6	<i>Cotoneaster</i> sp.	Dağ Muşmulası	425
7	<i>Cornus alba sabrica</i>	Kızılıcak	100
8	<i>Deutzia gracilis</i>	Havlupüşkülü	5
9	<i>Euonymus microphyllus</i> 'Aureus'	Çıtır Taflan	76
10	<i>Forstia intermedia</i>	Altınçanak	253
11	<i>Juniperus horizontalis</i>	Yayılıcı Ardiç	3827
12	<i>Lavandula</i> sp.	Lavanta	7300
13	<i>Ligustrum vulgare</i>	Kurtbağrı	44
14	<i>Mahonia</i> sp.	Sarıboya Çalısı	343
15	<i>Philadelphus coronarus</i>	Filbahri	7
16	<i>Pyracantha coccinea</i> 'Nana'	Bodur Ateş Dikeni	236
17	<i>Rosa</i> sp.	Gül	861
18	<i>Spirea vanhouttei</i>	Keçisakalı	5
19	<i>Symphoricarpus albus</i>	İnci Çalısı	128
20	<i>Syringa vulgaris</i>	Leylak	65
21	<i>Tamarix tetrandia</i>	İlgin	104
22	<i>Thuja orientalis</i> comp. 'Nana'	Top Mazı	42
23	<i>Viburnum tinus</i>	Kartopu	53
		Toplam	15.964

Not: Aynı cinse sahip türler sp. olarak birleştirilmiştir.

Çizelge 13 incelendiğinde kampüste sayı olarak; *Lavandula officinalis*, *Juniperus horizontalis* ve *Berberis thunbergii* sp. türlerinin ilk üç sırayı aldığı görülmektedir. Bağbaşı kampüsü içinde çalı grubu dış mekân süs bitkilerinin oransal dağılımını incelediğimizde; *Lavandula* sp. %45,72, *Juniperus* sp. %23,97, *Berberis thunbergii* %11,27, *Rosa* sp. %5,39, *Cotoneaster* sp. %2,66, *Mahonia* sp. %2,14, *Forstia intermedia* %1,58, *Pyracantha coccinea* 'Nana' %1,47 dilime sahipken kalan diğer bitki grubu oranlarının %1'in altında oldukları görülmüştür. %1 in altında kalan bitki grupları sayıca arttırılmalıdır. Ayrıca *Forstia intermedia*, *Cotoneaster horizontalis*, *Cotoneaster salicifolia*, *Pyracantha coccinea* türlerine kampüs içinde gerek sonbahar yaprak renkleri gerekse meyve renk oluşumları için, *Rosa* sp. türlerine ise sürekli açan çiçekleri ve görsel etkisi nedeniyle sayıca ağırlık verilmelidir. Kampüs içine genel olarak bakıldığında çiçek açan çalı bitki gruplarının lavanta haricinde sayıca fazla yer verilmediği yapılan oranlama ile de görülmektedir. *Viburnum tinus*, *Viburnum opulus* 'Sterille' *Syringa*

vulgaris, *Spirea vanhouttei*, *Philadelphus coronarus*, *Symphoricarpus albus* gibi çiçekli çalı bitkilerinin dikimi sağlanarak sayıca arttırılmalıdır.

Yeni bir yerleşke olarak planlanan alanda bütüncül bir yaklaşımdansa kısım kısım bütçe doğrultusunda planlama yapılmaktadır. Bu planlamanın ana unsurunu ise bina maliyeti oluşturmaktadır. Kalan sınırlı bütçe içerisinde fidan alımı gerçekleştirilmektedir. Üniversiteye ait park bahçeler biriminin olmayışı, teknik bir ekibin kurulmayışı kampüs içinde mevcut durumun korunmasında bile sıkıntılar yaratmaktadır. Mevcut peyzaj alanlarının bakım, dikim ve sulama işleri mevsimlik işçiler ile yapılmaktadır. Planlama ve proje işlerinde çalışan peyzaj mimarı sayısı 1 kişi (Yapı İşleri Teknik Daire Başkanlığı) ve mühendisler ile işler yürütülmektedir. Park ve bahçeler birimi ayrı olarak görevlendirilerek, konusunda uzman bir ekip oluşturulmalıdır.

İç Anadolu yağış ortalamasının azlığı ve bölgemizin karasal iklim özellikleri nedeniyle bitki çeşitliliği kıyı bölgelerimize göre daha kısıtlı olmaktadır. Yapılan bu çalışmada; Bağbaşı kampüs yerleşkesi içinde özellikle çalı grubu dış mekân odunsu süs bitkileri açısından, yeşil alanda bitki düzenlemelerinde kullanımının sayıca az olduğu oranlar ile görülmüştür. Mevcut yeşil alanlarda yapılan peyzaj çalışmaları arttırılmalı ve bitkisel olarak çalı ve çalimsı dış mekân süs bitkileriyle çeşitlendirilmelidir. Gerek dış mekân odunsu süs bitkilerinin kullanımı açısından bitkisel düzenlemelerle gerekse yapısal unsurlar (pergolalar, oturma alanları, su ve süs havuzları... gibi) eklenerek dikkat çekici peyzaj alanları yaratılmalıdır.

KAYNAKLAR

1. Yılmaz, S. 2015. Bir kampüs açık mekanının peyzaj tasarımı: Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi binası. Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi 15(2):297-307.
2. Bayramoğlu, E., Kurdoğlu, Ç.B. 2018. Bisiklet yolu için sürdürülebilir donatı tasarımı süreci: KTÜ Kampüsü örneği. Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi 6(65):152-163.
3. Bilgin, A. 2006. Doğu Akdeniz bölgesi ve çevresinde üniversite kampüs planlaması üzerine bir inceleme. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Adana.
4. Kırşehir belediye başkanlığı stratejik planı 2020-2024 (2020). Kırşehir Belediyesi, 108-109, Kırşehir (<https://www.kirsehir.bel.tr/storage/files/stratejikplan2020-2024.pdf>) (Erişim Tarihi: Ağustos 2024).

5. https://ahievran.edu.tr/dosyalar/kaeu_2022-2026_stratejikplan.pdf (Erişim Tarihi: Ağustos 2024) s:34,71.
6. <https://ahievran.edu.tr/arsiv-haberler/7319-neden-kirsehir-ahi-evran-universitesi-i-ste-fakultelerimiz> (Erişim Tarihi: Ağustos 2024).
7. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Yapı İşleri Teknik Daire Başkanlığı, Mühendislik Birimi.